

ABSTRAKT

mgr Wojciech Haza

Tytuł rozprawy: „Standardy kapitałowe banków a kredytowanie przedsiębiorców w świetle umów Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego”

Współczesne banki jako strategiczne ogniwo obiegu pieniężnego, stają przed coraz trudniejszymi wyzwaniem. Przesłanką rozwoju banków i pośredniczących instytucji finansowych są nowe potrzeby i adresaci ich usług. Do takich należą m.in. przedsiębiorcy. Korzystając z kredytowania oraz innych form finansowania banków, przedsiębiorcy są nie tylko ważnymi beneficjentami banków, ale także nadają sens ich istnienia.

Tworzywem do rozpatrywania oraz poznania zależności między ryzykiem finansowym banków i przedsiębiorców są standardy kapitałowe Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego (BKNB). Umowy kapitałowe są w zasadniczym brzmieniu adresowane do sektora bankowego, ale – poprzez kształtowanie polityki finansowej i kapitałowej banków – oddziałują na przedsiębiorców (kredytobiorców), którzy są podmiotami tej polityki i jedynymi weryfikatorami (rynkem) banków. Wrażliwość przedsiębiorców na stanowienie takich norm i ich wdrażanie w systemie bankowym nie jest doceniana w badaniach i praktyce gospodarczej.

Głównym celem badawczym pracy jest identyfikacja teoretycznych podstaw oraz weryfikacja empirycznej zależności między regulacjami umów BKNB a kształtowaniem się zmian struktury aktywów i funduszy własnych oraz zobowiązań banków z jednej strony, a zmianami struktury aktywów i źródeł finansowania przedsiębiorców, kredytowanych przez banki, z drugiej strony. Zmiany te określono mianem wrażliwości banków i przedsiębiorców na regulacje ostrożnościowe ustanawiane przez BKNB.

Praca zawiera m.in. przegląd definicji banku jako instytucji zaufania publicznego, zwracając uwagę na rolę jaką odgrywa sektor bankowy w finansowaniu gospodarki. Przedstawiono potencjalne kanały transmisji standardów kapitałowych i płynnościowych na kredytowanie przedsiębiorców. Zbadano wielkość i strukturę majątkowo-kapitałową wybranych banków w okresie implementacji standardów Bazylei II i Bazylei III, podkreślając, że banki, będąc instrumentem optymalnej alokacji kapitału w gospodarce, dokonują transformacji kwot i terminów depozytów w strumień kredytów dla gospodarki. Zaprezentowano wyniki badania struktury aktywów i pasywów przedsiębiorców. Ukazano wyniki oceny udziału kredytów w finansowaniu przedsiębiorców z uwzględnieniem zmiany stopnia ich zadłużenia oraz płynności finansowej. Zaprezentowano wyniki oceny wpływu implementacji standardów kapitałowych banków na strukturę finansową banków oraz przedsiębiorców. Przedstawiono także model empirycznej weryfikacji zmian intensywności i restrykcyjności wymogów kapitałowych i płynnościowych.

Zadania badawcze zostały zrealizowane dla 12 krajów będących członkami Unii Europejskiej, a przyjęty okres badań obejmował lata 2009-2020.